

Počty úmrtí na rakovinu tlustého střeva klesly i díky moderní léčbě až o třetinu

27.12.2024 - | PROTEXT

Úmrtnost klesla od roku 2008 až o třetinu.

V posledních deseti letech díky preventivním vyšetřením mírně klesá i počet nových pacientů.

Přesto celkové počty žijících pacientů s nádory tlustého střeva a konečníku dlouhodobě narůstají a navzdory funkčnímu screeningu tohoto onemocnění je až 40 procent případů zjištěno v pokročilém stadiu onemocnění.

Předpokládá se, že stále více pacientů ve třetím a zejména ve čtvrtém, nejtěžším stadiu nemoci si prodlouží život.

Je to díky moderní léčbě, u níž navíc jednotkové náklady ze strany veřejného zdravotnického systému dosáhly od roku 2015 svého minima.

Vyplývá to z dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS), která pro Asociaci inovativního farmaceutického průmyslu (AIFP) zpracovala společnost EY v rámci projektu Inovace pro život II.

Takzvanou centrovou léčbu, tedy nové léky podávané ve specializovaných zdravotnických centrech, dostalo v roce 2022 více než 2500 pacientů s kolorektálním karcinomem, což je nejvíce od roku 2015. U většiny byla nemoc ve čtvrtém stadiu.

Největší nárůst přežití pacientů je podle statistik ÚZIS patrný ve druhém stadiu onemocnění. Podle odborníků za tím stojí včasné preventivní vyšetření, cílené na ohrožené skupiny, a rychlé nasazení individualizované léčby. Zájem o preventivní koloskopické vyšetření tlustého střeva ze strany veřejnosti nicméně během pandemie covidu opadl a stále se nedostal na původní hodnoty, upozorňují lékaři.

Výsledky analýzy ÚZIS a projektu Inovace pro život II

Analýza Inovace pro život II ukázala, že počet pacientů se zhoubným nádorem tlustého střeva a konečníku roste pomaleji než u ostatních diagnóz, které projekt sleduje. Patří do nich roztroušená skleróza, rakovina prsu, revmatoidní artritida, chronická obstrukční plicní nemoc nebo třeba rakovina prostaty. **Počty nemocných s kolorektálním karcinomem rostou ročně o 1,3 procenta, což je téměř pětikrát méně než u zhoubného nádoru prostaty.** Průměrný věk pacientů se pohybuje kolem 73 let, u nových pacientů 69 let.

„Průměrné pětileté relativní přežití u pacientů s rakovinou tlustého střeva a konečníku činí 67 procent. Největší nárůst přežití sledujeme ve třetím stádiu, a to o 35 procentních bodů, doba přežití postupně roste i ve čtvrtém stadiu. Je to díky tomu, že pacientům byla včas nasazena centrová léčba. Tato nejmodernější léčiva významně snižují úmrtnost pacientů a hlavně prodlužují délku jejich života. Díky tomu se někteří z mladších ročníků mohou vracet do práce, užívat si čas se svou rodinou a být méně závislí na podpoře státu,“ ukazuje **ředitel AIFP Mgr. David Kolář** na příkladu statistik pozitivní dopady inovativních léků.

Počet inovativních léčiv na rakovinu tlustého střeva a konečníku se od roku 2015

zdvojnásobil. V roce 2023 bylo ve vývoji 70 nových léčiv, zejména tzv. inhibitory imunitních kontrolních bodů, monoklonální protilátky, které dokáží cíleně zasáhnout konkrétní molekuly na povrchu nádorových buněk a zabránit jejich šíření[1]. **V Česku se v roce 2022 pro léčbu používalo deset unikátních molekul,** oproti roku 2015 jejich počet vzrostl až o 100 procent. Pomocí moderní léčby se 71 procent pacientů začalo léčit, když jim bylo 60 let a více. Průměrný věk pacientů na centrové léčbě se přitom pohybuje kolem 65 let.

Pokud má pacient kolorektální karcinom, zejména v pokročilejším, rizikovějším nebo v metastatickém stádiu, měl by být **podle primáře Onkologické kliniky FN Motol MUDr. Zdeňka Linkeho** diagnostikován především rychle a precizně. Pro správný algoritmus léčby je potřeba od začátku úzké spolupráce radiodiagnostiky, patologie, chirurgie i onkologie, nejčastěji formou spolupracujícího multidisciplinárního lékařského týmu.

„Určité procento pacientů má při své smůle relativně velké štěstí a může podstoupit nejmodernější inovativní léčbu – biologickou léčbu a nejnověji i imunoterapii. Významné části těchto pacientů díky tomu nádor ustoupí a mohou být i trvale vyléčeni bez použití chemoterapie a operace,“ dodává **prim. MUDr. Zdeněk Linke.**

Nejvíce jich žije v Libereckém a Jihočeském kraji a na Vysočině, naopak nejméně pacientů, kteří moderní léčbu dostávají, je v kraji Ústeckém (až o 7,3 procentní body méně než na Liberecku). **Až téměř čtvrtině pacientů je centrová léčba podávána v Praze. Takzvaná komplexní onkologická centra, kde se rakovina tlustého střeva a konečníku léčí moderními metodami, zcela chybí ve Středočeském a Karlovarském kraji.** Analýza také potvrdila, že pacienti, jimž se podávají moderní léky, jsou méně hospitalizováni na jednotce intenzivní péče a méně často operováni (3,6 %) než pacienti bez nich (5,2 %).

[1] Monoklonální protilátky se využívají v širokém spektru terapeutických oblastí díky jejich schopnosti cíleně zasahovat do specifických biologických procesů. Využití nacházejí v léčbě různých typů nádorových onemocnění (např. rakovině prsu, melanomu), revmatoidní artritidy, roztroušené sklerózy, hypercholesterolémie nebo některých infekčních onemocnění.

Zdroj: Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

<https://www.ceskenoviny.cz/pr/zpravy/pocty-umrti-na-rakovinu-tlusteho-streva-klesly-i-diky-moderni-lecbe-az-o-tretinu/2604424>